

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50 โดยใช้แนวคิดทฤษฎี ความหมายของรายการและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 ข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย (Sarbanes-Oxley Act of 2002) และข้อกำหนดของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย องค์ประกอบที่มีสาระสำคัญของรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการกำหนดราคาโอนตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 47 และคำสั่งกรมสรรพากร ที่ ป.113/2545

ระเบียบวิธีการศึกษา ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากข้อมูลรายงานงบการเงินรายปีและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ในรอบระยะเวลา 6 ปี (ระหว่าง พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2549) ของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50 ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและจำนวนดัชนีกลุ่ม 50 หลักทรัพย์ระหว่าง 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550 นอกจากนี้ ได้รวบรวมข้อมูลจากระเบียบข้อบังคับและแนวทางในการปฏิบัติของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 หลักเกณฑ์ของกรมสรรพากร รวมทั้งหนังสือ วารสาร ข่าวสารทางเศรษฐกิจ สื่อพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ บทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบความสอดคล้องและความแตกต่างเพื่อวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกันในการประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจหรือเป็นสัญญาณเตือนภัยสำหรับผู้ใช้งบการเงินหรือนักลงทุน ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 การเปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50

บริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50 ทุกบริษัทได้เปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน โดยนำเสนอข้อมูลเนื้อหาและข้อมูลตัวเลขทางการเงินของรายการที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 และข้อกำหนดคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งรายการส่วนใหญ่เกิดจากรูกรวมซื้อขายสินค้าและสินทรัพย์ การกู้ยืมหรือให้ยืมเงินระหว่างกัน การรับหรือให้บริการระหว่างกัน รวมทั้งภาระผูกพัน สัญญาและการค้าประกันระหว่างกัน

สำหรับการเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างกันของแต่ละบริษัทพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินมีการเปิดเผยรายละเอียดของรายการที่เกี่ยวข้องกันมากกว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น คือ มีการจัดชั้นอายุลูกหนี้ แสดงหลักทรัพย์ค้ำประกัน ประเภทสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยของยอดคงค้าง เป็นต้น รวมถึงชื่อรายการบัญชีระหว่างงวดที่แตกต่างจากบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น เช่น รายการบัญชีจากรายได้แสดงเป็นรายได้จากดอกเบี้ย และรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย เป็นต้น และบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีการเปิดเผยถึงโครงการต่างๆ ที่บริษัทและกิจการที่เกี่ยวข้องเข้าไปควบคุมและดำเนินการซึ่งมีมูลค่าของโครงการสูงอย่างเป็นสาระสำคัญ แต่สำหรับทุกบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีไม่มีการเปิดเผยรายการบัญชีที่มีสาระสำคัญระหว่างงวดตามรายชื่อบริษัท ดังเช่นกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น เป็นเพียงการเปิดเผยรายการตามลักษณะความสัมพันธ์เท่านั้น

ในการเปิดเผยข้อมูลระหว่างบริษัทใหญ่กับบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน พบว่าบริษัทที่เกี่ยวข้องกันกับบริษัทใหญ่มีการเปิดเผยรายการบัญชีที่เกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามมาตรฐานการบัญชีและข้อกำหนดของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ไม่ได้เปิดเผยข้อมูลสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับบริษัทใหญ่

อย่างไรก็ตาม หากบริษัทจดทะเบียนเปิดเผยรายการบัญชีระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 และข้อกำหนดคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเช่นเดียวกัน แต่มีรูปแบบการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกันก็ไม่ถือว่าเป็นการบิดเบือนข้อมูลสารสนเทศทางการเงินแต่อย่างใด เป็นเพียงการเลือกวิธีปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัทเท่านั้น

1.2 การวิเคราะห์แนวโน้ม รายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50 ในช่วงปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2549

สำหรับแนวโน้มและทิศทางของรายการที่เกี่ยวข้องกันในช่วงปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2549 พบว่า รายการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (เงินให้กู้ยืมระยะยาว ลูกหนี้ระยะยาว และดอกเบี้ยค้างรับระยะยาว) มีแนวโน้มการเกิดรายการค่อนข้างต่ำ เนื่องจากรายการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมีผลต่อสภาพคล่องและภาพลักษณ์ของบริษัทจึงไม่เป็นที่ให้ความสนใจสำหรับการเกิดรายการผิดปกติเท่าใดนัก แต่สำหรับรายการซึ่งมีมูลค่าค่อนข้างสูงและอยู่ในทิศทางเดียวกับการตั้งสมมติฐานในการบ่งชี้ถึงรายการผิดปกติ ได้แก่ รายการรายได้หลัก (รายได้จากการขาย และรายได้จากการให้บริการ) รายได้จากการดำเนินงาน และสินทรัพย์หมุนเวียน (เงินให้กู้ยืมระยะสั้น) จากรายการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีมูลค่าของรายการและมีอัตราการปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลงค่อนข้างสูงอย่างเห็นได้ชัดหากเปรียบเทียบกับรายการที่เกี่ยวข้องกันในรายการอื่น เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่มี

มีธุรกรรมการค้ากับบริษัทที่เกี่ยวข้องดังเช่นธุรกรรมปกติ จึงอาจจำเป็นต้องมีการตั้งข้อสังเกตในการวิเคราะห์และพิจารณารายละเอียดของรายการดังกล่าวให้ชัดเจน

1.3 นโยบายการกำหนดราคาโอนของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50

โดยภาพรวมบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50 เลือกใช้วิธีราคาตลาดเป็นแนวทางปฏิบัติในการกำหนดราคาโอนตามคำสั่งกรมสรรพากร สำหรับการกู้ยืมระหว่างกันบริษัทส่วนใหญ่มีการกำหนดหลักเกณฑ์โดยต้องมีหลักทรัพย์ในการค้ำประกันและติดดอกเบี้ยการกู้ยืมในอัตราปกติ เช่นเดียวกับบุคคลภายนอก นอกจากนี้ บริษัทจดทะเบียนทั้ง 50 บริษัทได้เปิดเผยนโยบายและหลักเกณฑ์การกำหนดราคาระหว่างกันอย่างครบถ้วนในหมายเหตุประกอบงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 และข้อกำหนดคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีบางบริษัทเลือกใช้วิธีการกำหนดราคาโดยวิธีอื่น เช่น ราคาที่ตกลงระหว่างกัน ราคาที่ประกาศในบริษัท ราคาเฉลี่ยแก่ลูกค้าอุตสาหกรรมเดียวกัน ราคาทุน ราคามีส่วนลด ราคากำไรขั้นต้นบวกอัตราร้อยละที่ต้องการ อัตราดอกเบี้ยที่แตกต่างจากบุคคลภายนอก เป็นต้น เพื่อให้ได้มาซึ่งราคาของค่าตอบแทน ค่าบริการ และดอกเบี้ย

1.4 ผลการศึกษารายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50

บริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและข้อกำหนดคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำหรับการเปิดเผยข้อมูลสาระสำคัญเพิ่มเติมของบางบริษัท หรือการเปิดเผยข้อมูลระหว่างบริษัทใหญ่กับบริษัทที่เกี่ยวข้องกันที่มีรูปแบบลักษณะของการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างกัน ไม่ได้ก่อให้เกิดการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่บิดเบือนไปจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดแต่อย่างใด แต่เป็นประโยชน์ต่อการให้ข้อมูลในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินมากขึ้น

เมื่อพิจารณาข้อสังเกตของรายการซึ่งมีมูลค่าและอัตราการปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลงค่อนข้างสูง ร่วมกับสถานการณ์บริษัทในส่วนของรายละเอียดหมายเหตุประกอบงบการเงินและนโยบายการกำหนดราคาโอนของบริษัทในกลุ่ม SET 50 พบว่า รายการรายได้หลัก (รายได้จากการขาย และรายได้จากการให้บริการ) ส่วนใหญ่มีนโยบายการกำหนดราคาโอนโดยวิธีราคาตลาด และสินทรัพย์หมุนเวียน (เงินให้กู้ยืมระยะสั้น) มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกู้ยืมโดยต้องมีหลักทรัพย์ในการค้ำประกันและติดอัตราดอกเบี้ยเช่นเดียวกับบุคคลภายนอก รวมทั้งการปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลงของแต่ละรายการดังกล่าว ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์และปัจจัยอื่นภายนอก เช่น ลักษณะการดำเนินธุรกิจ การปรับโครงสร้างหนี้ หรือภาวะราคาจากตลาดโลก เป็นต้น ทำให้ข้อสังเกตดังกล่าวไม่มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญในการบ่งชี้ถึงรายการผิดปกติที่แอบแฝง ดังเช่น

กรณีพบข้อสังเกตจากการเกิดรายการรายได้หลักในอัตราร้อยละ 100 ของบริษัท RATCH ซึ่งพบว่าบริษัทดังกล่าวเป็นบริษัทย่อยของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยทำสัญญาการซื้อขายระหว่างกันทั้งสิ้น 25 ปี และธุรกิจหลักของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเป็นการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าเท่านั้น ดังนั้น รายการรายได้หลักของบริษัทจึงเกิดขึ้นจากรายการที่เกี่ยวข้องกันในอัตราร้อยละ 100 แต่บริษัทดังกล่าวมีนโยบายการกำหนดราคาโอนระหว่างกัน โดยเลือกใช้วิธีราคาตลาดเช่นเดียวกับบุคคลภายนอก จึงถือว่าข้อสังเกตนี้ ไม่เป็นสาระสำคัญอันส่งผลกระทบต่อรายการผิดปกติของข้อมูลทางการเงิน

อย่างไรก็ตาม การที่บริษัทได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและข้อกำหนดของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงรายละเอียดของรายการบัญชีระหว่างงวดที่มีสาระสำคัญได้ถูกเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินอย่างชัดเจน การรับรองงบการเงินจากผู้สอบบัญชี การตรวจสอบเอกสารในการกำหนดราคาโอนจากเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร นอกจากนี้ การตรวจสอบสารสนเทศทางการเงินของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยป้องกันไม่ให้อุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการซื้อขายไฟฟ้าได้ จึงไม่สามารถส่งสัญญาณเตือนภัยอย่างชัดเจนว่ารายการหรือบริษัทใดถูกตกแต่งบัญชีเพื่อปิดบัง ซ่อนเร้น หรือบิดเบือนสารสนเทศทางการเงินได้

ในภาพรวมถือว่าบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50 ไม่มีการปรับตัวของแนวโน้มรายการที่เกี่ยวข้องกันไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างสม่ำเสมอ และไม่ได้มีการปรับตัวไปในทิศทางเดียวกับอัตราส่วนทางการเงินแต่อย่างใด ถึงแม้ว่าบางบริษัทอาจมีรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องในมูลค่ารายการค่อนข้างสูงอย่างเป็นสาระสำคัญ แต่หากบริษัทเลือกนโยบายการกำหนดราคาโอนโดยวิธีราคาตลาดทำให้รายการที่เกี่ยวข้องกันเปรียบเสมือนรายการค้าปกติที่เกิดขึ้นกับบุคคลภายนอก ไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่ารายการดังกล่าวเป็นรายการที่ผิดปกติแต่อย่างใด

2. อภิปรายผลการศึกษา

2.1 บริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50 ได้มีการเปิดเผยข้อมูลของรายการที่เกี่ยวข้องกันโดยละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินทุกบริษัทตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 และแนวปฏิบัติของข้อกำหนดคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอรทัย ทราชมูล และอรุณี ยศบุตร และพบว่าบริษัทจดทะเบียนภายใต้กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินมีการแสดงรายละเอียดของรายการเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่บริษัทจดทะเบียนภายใต้กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจอื่นแสดงไว้ เนื่องจากบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากธนาคารแห่งประเทศไทย จึงมีข้อกำหนดเพิ่มเติมจากมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47

และแนวปฏิบัติของข้อกำหนดคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในรายละเอียดปลีกย่อยอื่นซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอรทัย ทรายมูล

2.2 โดยภาพรวมส่วนใหญ่ นั้น รายการที่เกี่ยวข้องกันเกิดขึ้นจากรูขุมกรรมการซื้อขายสินค้าและสินทรัพย์ระหว่างกัน การกู้ยืมหรือให้ยืมเงินระหว่างกัน การรับหรือให้บริการระหว่างกัน รวมทั้งสัญญา ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจจะเกิดจากการค้าประกันระหว่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวรศักดิ์ ทูมมานนท์

2.3 ผลการวิเคราะห์แนวโน้ม และความสัมพันธ์รายการที่เกี่ยวข้องกัน ของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50 พบว่ารายการรายได้หลักมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของรายการทุกปีและมีสัดส่วนค่อนข้างสูงหากเปรียบเทียบกับรายการที่เกี่ยวข้องกันรายการอื่น รวมถึงยังคงมีบางบริษัทไม่ได้เลือกใช้วิธีราคาตลาดในการกำหนดราคาโอนระหว่างกันเช่นเดียวกับบริษัทส่วนใหญ่ แต่ผู้ศึกษาไม่สามารถส่งสัญญาณเตือนภัยว่ารายการหรือบริษัทดังกล่าวตกแต่งบัญชี ปิดบัง ซ่อนเร้น หรือบิดเบือนสารสนเทศทางการเงินได้ เนื่องจากบริษัทได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและข้อกำหนดของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงรายการดังกล่าวได้ถูกเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินอย่างชัดเจน และยังคงมีประเด็นที่ต้องได้รับการวิเคราะห์ ตรวจสอบอย่างละเอียดเพื่อให้ทราบถึงการผิดปกติของรายการอย่างแน่ชัด อีกทั้ง ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากรายงานทางการเงินประกอบกับแนวโน้มของอัตราส่วนทางการเงินซึ่งบางส่วนเป็นข้อมูลในอดีตที่มีข้อจำกัด จึงไม่ทราบถึงข้อมูลที่แท้จริงในการระบุว่ารายการดังกล่าวเป็นรายการที่ผิดปกติอย่างมีอิทธิพลที่เป็นสาระสำคัญ สอดคล้องกับการศึกษาของกรณ์ ฉวีวานิชชกุล ที่กล่าวว่า การสร้างรายการระหว่างกันเพื่อล้างหนี้สินออกจากบัญชี โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการที่เกิดขึ้นกับบริษัทย่อยและบริษัทที่เกี่ยวข้องกันเพื่อเป็นช่องทางในการกู้ยืมและถ่ายโอนเงินไปสู่บริษัทในเครือ หากไม่สามารถบ่งชี้ถึงรายละเอียดที่ผิดปกติอันเป็นสาระสำคัญอย่างชัดเจนและครบถ้วน รวมถึงบริษัทอ้างว่าได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้ว รายการดังกล่าวก็ไม่สามารถส่งสัญญาณเตือนว่าเป็นรายการผิดปกติได้

2.4 การกำหนดราคาโอนของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50 พบว่า ทุกบริษัทมีการเปิดเผยการกำหนดราคาโอนระหว่างกันอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 และข้อกำหนดของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งบริษัทส่วนใหญ่เลือกใช้วิธีราคาตลาดเป็นแนวทางปฏิบัติ ทำให้ผู้ใช้งบการเงินมีความเชื่อมั่นต่องบการเงินมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าจะพบ

ข้อสังเกตในมูลค่าของบางรายการที่เกี่ยวข้องกันสูงอย่างเป็นสาระสำคัญ แต่เนื่องด้วยการกำหนดราคาโอนโดยวิธีราคาตลาด เปรียบเสมือนว่ารายการดังกล่าวเป็นรายการที่เกิดขึ้นกับกิจการหรือบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกัน จึงสอดคล้องกับการศึกษาของพนิต ธีรภาพวงศ์ แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของอรุณี ยศบุตร ที่กล่าวว่า นโยบายการกำหนดราคาที่นิยมเลือกใช้มากที่สุด คือ วิธีราคาทุนบวกกำไรส่วนเพิ่ม

3. ข้อค้นพบ

3.1 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ถูกกำหนดให้เปิดเผยรายการบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีและข้อกำหนดของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างเคร่งครัด ดังนั้น บริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET 50 จึงมีการปฏิบัติที่ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและข้อกำหนดคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างครบถ้วน เมื่อบริษัทจดทะเบียนมีความน่าเชื่อถือย่อมส่งผลให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถตัดสินใจในงบการเงินได้ง่ายยิ่งขึ้น

3.2 ในการศึกษาการเปิดเผยรายการบัญชี ระหว่างบุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องของบริษัทในกลุ่ม SET 50 นอกจากมีการเปิดเผยข้อมูลรายการที่เกี่ยวข้องกันตามมาตรฐานการบัญชีและข้อกำหนดของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยังคงมีบางบริษัทที่มีการเปิดเผยรายละเอียดที่มีสาระสำคัญเพิ่มเติม เช่น การเปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทภายในอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินตามข้อบังคับของธนาคารแห่งประเทศไทยทำให้มีการเปิดเผยรายละเอียดของรายการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมมากกว่าบริษัทภายในอุตสาหกรรมประเภทอื่น เป็นต้น ดังนั้น รายละเอียดที่เพิ่มเติมดังกล่าวจึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจลงทุนยิ่งขึ้น

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ความสำคัญของการเปิดเผยรายการที่เกี่ยวข้องกันในข้อมูลสารสนเทศทางการเงิน รวมไปถึงการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ตัดสินใจ นอกจากความครบถ้วนสมบูรณ์ของการนำเสนอข้อมูลเชิงตัวเลขในรายงานทางการเงินแล้ว บริษัทจดทะเบียนควรให้ความสำคัญกับรายละเอียดข้อมูลที่มีสาระสำคัญเพิ่มเติมต่อผู้ใช้งบการเงินมากยิ่งขึ้น เนื่องจากข้อมูลเชิงตัวเลขเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจในการลงทุน เพราะปัจจุบันสภาพแวดล้อมของการประกอบธุรกิจบริษัทขนาดใหญ่มีการเกี่ยวข้องกันระหว่างบุคคลและกิจการอย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจก่อให้เกิดการหลงผิดในข้อมูลเชิงตัวเลขที่บริษัทจดทะเบียนนำเสนอได้ ดังนั้น การเปิดเผย

ข้อมูลด้านเนื้อหา และการให้ข้อมูลเพิ่มเติมของรายการที่เกี่ยวข้องกันอย่างละเอียดจะช่วยให้รายงานทางการเงินแสดงสถานภาพทางการเงินอย่างแท้จริง

4.2 หากบริษัทจดทะเบียนบริษัทใด ได้มีการเปิดเผยข้อมูลสาระสำคัญที่เป็นข้อมูลเชิงเนื้อหา และวิเคราะห์เพิ่มเติม เช่น การมีบริษัทที่เกี่ยวข้องจดทะเบียนในต่างประเทศและมีรายการค้าระหว่างกัน การมีโครงการหรือสัญญาซึ่งกำลังดำเนินการในต่างประเทศ เป็นต้น สามารถสร้างประโยชน์แก่บริษัทจดทะเบียนอื่นๆ เนื่องจากบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทอื่น ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้ใช้บริการเงิน รวมไปถึงการตัดสินใจลงทุนในบริษัทของผู้ลงทุนสามารถวิเคราะห์โดยสะท้อนความจริงที่เกิดจากการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และเชื่อถือได้

5. ข้อจำกัดที่พบในการศึกษา

5.1 เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นในอดีตเป็นการจัดทำเอกสารหรือหนังสือเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเท่านั้น และบางบริษัทไม่ได้นำเสนอข้อมูลบนฐานข้อมูลออนไลน์ จึงก่อให้เกิดข้อจำกัดของการได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ ศึกษา และอ้างอิงในบางด้าน

5.2 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และแนวโน้มของรายการที่เกี่ยวข้องกัน ได้มาจากการวิเคราะห์งบการเงินซึ่งเป็นตัวเลขที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ไม่ทราบถึงสถานการณ์ที่แท้จริงในหลักเกณฑ์ นโยบาย สถานการณ์ และสภาพเศรษฐกิจของแต่ละบริษัทในขณะนั้น แม้ว่าจะเป็นการศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องหลายปีจนทำให้สามารถคาดการณ์แนวโน้มและทิศทางของรายการได้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเกิดขึ้นจริงในอนาคต หรือระบุว่ารายการใดเป็นรายการที่ผิดปกติอย่างมีสาระสำคัญได้ เนื่องจากยังคงมีปัจจัยอื่นที่เป็นตัวแปรสำคัญในการพิจารณารายละเอียดเบื้องต้นต่อไป

5.3 จากการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับรายการที่เกี่ยวข้องกัน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาอย่างแพร่หลาย ผู้ศึกษาจึงไม่สามารถหาข้อมูลบทความ หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการอ้างอิงได้มากนัก

6. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

6.1 เนื่องจากตลาดปัจจุบัน มีการลงทุนในธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดย่อม ทำให้ตลาดใหม่ (MAI) กำลังได้รับความสนใจจากนักลงทุน แต่เนื่องจากตลาดดังกล่าวไม่มีข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ และตัดสินใจในการลงทุนมากนัก จึงอาจมีการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในกลุ่มตลาดใหม่ (MAI) เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนได้

6.2 อาจมีการศึกษาเปรียบเทียบรายการที่เกี่ยวข้องกัน หรือรายการบัญชีอื่นซึ่งคาดว่ามึลักษณะสำคัญที่ผู้ใช้งบการเงินควรให้ความสนใจเป็นพิเศษระหว่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดใหญ่ (SET) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดใหม่ (MAI) เพื่อหาความสอดคล้องหรือความแตกต่างของการเปิดเผยและการให้ข้อมูลของบริษัทในแต่ละกลุ่มตลาดหลักทรัพย์